

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Glasbena šola

Izobraževalni program: Ples

Predmet: BALET

Učni načrt

Ljubljana 2022

BALET

Učni načrt

Izobraževalni program PLES, GLASBENA ŠOLA

Dopolnitve (2021) učnega načrta za predmet balet v poglavjih 5. (Standardi znanja), 5.1 (Standardi znanja ob zaključku izobraževanja), 5.2 (Minimalni standardi znanja) in 6. (Didaktična priporočila) so pripravili: Helena Valerija Krieger (vodja delovne skupine za ples), Galina Čajka Kuhar, Nada Zorn Herem, Martina Svetina (balet – osnovni program), Vesna Cestnik Tehovnik, Galina Dmitrieva Leonidovna in Helena Valerija Krieger (balet – zahtevnejši program)

Uredili: mag. Ivan Florjanc, dr. Branka Rotar Pance, Magdalena Međeral

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: dr. Simona Kustec

Za zavod: dr. Vinko Logaj

Objava na spletnih naslovih:

<https://www.gov.si/teme/programi-v-glasbenem-izobrazevanju/>

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Glasbena-sola/Ucni-nacrti/Posodobljeni-ucni-nacrti/UN_balet_ples_GS_posodobljeni.pdf

Prva spletna izdaja

Ljubljana 2022

Posodobljeni Učni načrt za predmet balet, izobraževalni program Ples, je Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje določil na 218. seji, dne 16. 12. 2021.

Izobraževalne programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica in Plesna pripravnica ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 49. seji dne 11. 4. 2002, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so bili objavljeni v Uradnem listu RS št. 45/02. Izobraževalna programa Glasba in Ples ter učne načrte, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 56. seji dne 20. 3. 2003, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 55/03. Dopolnjeni predmetnik in učne načrte za program Glasba, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 127. seji dne 19. 11. 2009, je sprejel pristojni minister za izobraževanje in so objavljeni v Uradnem listu RS št. 11/10.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://www.cobiss.si/)-ID [97521155](https://www.cobiss.si/urn:nbn:si:zbva:97521155)

ISBN 978-961-03-0630-6 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Sestavljavci izobraževalnih programov in učnih načrtov

Izobraževalni program Glasba

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Člani nacionalne komisije so bili tudi koordinatorji razširjenih predmetnih skupin za godala in brenkala, pihala, trobila in tolkala, instrumente s tipkami in petje, orkester in komorno igro ter nauk o glasbi in solfeggio.

Učne načrte za predmete: violina, viola, violončelo, kontrabas, flavta, oboa, klarinet, fagot, saksofon, rog, trobenta, pozavna, tuba in druga konična trobila, tolkala, petje, klavir, harmonika, orgle, kitara, harfa, kljunasta flavta, diatonična harmonika, citre, tamburice, orkester, komorna igra ter nauk o glasbi in solfeggio so na podlagi učnih načrtov za glasbene šole, ki jih je sprejel Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije dne 27. 9. 1979 oziroma 16. 4. 1992 (orgle), pripravili: Draga Ažman, Kristina Babič, Martin Bajde, Marcos Bajuk, Jože Balažič, Volodja Balžalorsky, Renata Bauer, Dalibor Bernatovič, Vlasta Bezjak, Andžela Blažeka, Željko Bradič, Tatjana Šporar Bratuž, Jernej Brence, Ksenija Trotovshek Brlek, Sonja Cigan, Bojan Cvetrežnik, Matjaž Drevenšek, Boris Dvoršak, Maja Gogala Dvoršak, Tatjana Dvoršak, Darinka Fabiani, Mateja Ferenčak, Simona Fisher, Marija Feguš Friedl, Cita Galič, Slavko Goričar, Drago Gradišek, Jelka Grafenauer, Jožica Grebenšek, Hinko Haas, Tomaž Habe, Karmen Hlade, Žarko Ignjatović, Jakob Ivan, Jasenka Jelačić, Lučka Joksič, Marinka Kukec Jurič, Ileana Bratuž Kacjan, Janja Kipič, Mateja Prem Kolar, Albert Kolbl, Jolanda Korat, Ruda Ravnik Kosi, Polona Kovač, Eva Kranjčan, Marija Kregar, mag. Igor Krivokapič, Dragutin Križanič, Peter Kruder, Karel Leskovec, Venčeslav Lenarčič, Boštjan Lipovšek, Andrej Lorber, Matija Lorenz, Tomaž Lorenz, Zoran Lupinc, Majda Lužnik, Svetlana Marinković, Lidija Maletič, Zdenka Kristl Marinič, Zoran Marković, Milivoj Matković, Marjetka Minič, Peter Napret, Jerko Novak, dr. Breda Oblak, Marija Okoliš, Igor Oulokin, dr. Branka Rotar Pance, Lidija Pavlica, Barbara Pibernik, Tomaž Plahutnik, Darij Pobega, Metka Podpečan, Saša Potisk, Robert Prednik, Bronka Prinčič, mag. Majda Zaveršnik Puc, Dušan Remšak, Vildana Repše, Božo Rogelja, Ivanka Ropas, Vita Gregorc Rošker, dr. Janja Črčinovič Rozman, Miro Saje, Barbara Sevšek, Doroteja Cestnik Spasić, Robert Stanič, Robert Stopar, Dušanka Stražar, Marjan Stropnik, Vesna Stropnik, Zlatko Špoljar, Franc Štuhec, Dolores Šturman, Borivoj Šurbek, Milan Švagan, Damir Tkavc, Metod Tomac, Miro Tomšič, Mile Trampuš, Mojca Tratar, Vojko Trnjek, Mojca Volavšek, Fanika Vošnjak, Oto Vrhovnik, Nina Venier Zalokar, mag. Ema Zapušek, Janez Zavec, Ivana Ziherl, Blaž Zupan, Stanko Žagar, Lidija Žefran, Andreja Žel, Nikolaj Žličar in Franc Žugelj.

Jezikovni pregled: Janko Potrata

Dopolnjeni predmetnik in učne načrte v izobraževalnem programu Glasba, ki jih je na 127. seji dne 19. 11. 2009 določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: Drago Arko – predsednik, mag. Tomaž Faganel, mag. Ivan Florjanc, Marija Gombač, Primož Malavašič, Matej Selan, dr. Dragica Žvar, Januš Rasiewicz, Mateja Valič Presetnik, Tomaž Buh, Marija Gregorc, Zdravko Hribar in Anton Savnik.

V razširjenih predmetnih skupinah za posamezna področja pa so sodelovali še: Franc Žugelj, Miro Saje, Matjaž Jevšnikar, Drago Gradišek, Albert Kolbl, Igor Krivokapič, Matej Zupan, Božo Rogelja, Slavko Goričar, Matjaž Drevenšek, Milan Švagan, Martin Bajde, Miro Tomšič, Vildana Repše, Mile Kosi in Kristian Kolman.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Izobraževalna programa Predšolska glasbena vzgoja in Glasbena pripravnica

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Marija Gregorc, dr. Barbara Sicherl - Kafol, Anton Gorjanc, Marija Okoliš in Irena Rigo.

Izobraževalna programa Plesna pripravnica in Ples

Je pripravila Nacionalna komisija za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v sestavi: red. prof. dr. Primož Kuret – predsednik, mag. Franci Okorn – namestnik predsednika in člani mag. Dimitrij Beuermann, Tomaž Buh, Anton Gorjanc, Marija Gregorc, Zdravko Hribar, mag. Ivan Marin, Matej Selan, Viktor Zadnik in Marjetka Loborec (strokovna tajnica).

Učne načrte so pripravili:

Balet: Matej Selan, Iko Otrin in Vlasta Veselko,

Sodobni ples: Jana Kovač Valdes, Ana Vovk Pezdir, Petra Pikalo in Vlasta Veselko,

Plesna pripravnica: Matej Selan, Jana Kovač Valdes, Alenka Tomc in Iko Otrin.

Dopolnitve učnih načrtov (minimalne standarde znanja in didaktična priporočila za doseganje minimalnih standardov znanja) ter znanja izvajalcev za programe Predšolska glasbena vzgoja, Glasbena pripravnica, Plesna pripravnica, Glasba in Ples, ki jih je določil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje na 218. seji dne 16. 12. 2021, je pripravila Nacionalna komisija za glasbeno šolstvo v sestavi: red. prof. mag. Ivan Florjanc – predsednik, Drago Arko, dr. Dimitrij Beuermann, Magdalena Međeral, Helena Meško, Helena Valerija Krieger, Marko Možina, Dejan Prešiček, dr. Nejc Sukljan in Boris Štih.

Jezikovni pregled: Mira Turk Škraba

Kazalo vsebine

1 OPREDELITEV PREDMETA.....	5
2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA	5
3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI.....	6
4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE	7
5 STANDARDI ZNANJA	23
5.1 STANDARDI ZNANJA OB ZAKLJUČKU IZOBRAŽEVANJA.....	23
5.2 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	23
6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	26
7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI	28

1 OPREDELITEV PREDMETA

Ples je osnovno izrazno sredstvo. Telo je plesni instrument – z njim lahko sproščamo čustva, ustvarjamo in se sporazumevamo.

Ples omogoča otroku celovit razvoj, tako telesni kot duševni.

Pouk plesa in baleta spodbuja tudi otrokov socialni razvoj, saj poteka v skupini, v kateri več pozornosti namenjamo posameznikovi osebnosti.

S svojo sistematiko spodbuja otrokov telesni in duševni – še posebno čustveni, intelektualni, ustvarjalni in umetniški razvoj ter čut za estetiko.

Ples in balet sta del splošne kulture vsakega posameznika in vzgajata k vrednotenju kulturne raznovrstnosti.

Pouk baleta od tretjega razreda naprej poteka na dveh zahtevnostnih stopnjah: osnovni program ter obsežnejši in zahtevnejši program. Slednji je namenjen nadarjenim otrokom, ki želijo baletno šolanje nadaljevati na srednji šoli. Učenec se lahko vključi v obsežnejši in zahtevnejši program po predhodnem preizkusu sposobnosti in nadarjenosti. Med samim šolanjem je kadarkoli možen prehod iz obsežnejšega in zahtevnejšega programa v osnovni program, nasprotno pa le izjemoma.

2 SPLOŠNI CILJI PREDMETA

Učenci:

- prebujajo v sebi interes in ljubezen do baleta in plesnega izražanja,
- spoznavajo svoje telo kot instrument za plesni izraz,
- razvijajo smisel za plesno kulturo in sposobnost vrednotenja baleta in drugih zvrsti plesa ter umetnosti, povezanih z njim,
- spoznavajo osnovne plesne elemente (prostor, čas, energijo, težnost, lahkost),
- razvijajo občutek lastne vrednosti (samozavedanja identitete, svojih sposobnosti, pripadnosti skupini),
- razvijajo sposobnost sproščanja domišljije in ustvarjalnosti,
- razvijajo estetsko tankočutnost,
- razvijajo vztrajnost in delovne navade,
- razvijajo občutke in zaznavanje (gibalne, vidne in slušne zaznave),
- razvijajo sposobnost posnemanja,
- razvijajo sposobnost koncentracije ter gibalni, vizualni in glasbeni spomin,
- razvijajo koordinacijo pri gibanju,
- razvijajo gibalne sposobnosti telesa in fizično kondicijo,
- spoznavajo bogastvo baletne zakladnice in njene ustvarjalce,
- razumejo temeljne zakonitosti baleta in glasbe,
- spoznavajo oblike in zvrsti plesa,
- vrednotijo gledani ples,
- se usposabljaajo za individualno in skupinsko ustvarjanje,
- spoznajo možnosti in zahteve nadaljnjega baletnega izobraževanja.

3 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	
obvladujejo telo, spoznavajo in utrjujejo tehniko;	<ul style="list-style-type: none"> • utrjujejo držo telesa (aplomb) v vseh baletnih pozicijah, • učijo se baletnih korakov, • gibanje telesa, nog, rok in glave povežejo v harmonično celoto, • obvladajo obračanje na dveh nogah in eni nogi, • utrjujejo allegro, • izpopolnijo tehniko dihanja med plesom in uskladijo dihanje z gibanjem. <p>Obsežnejši in zahtevnejši program:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postopno obvladujejo dvigovanje nog na 90°, • obvladajo obračanje na dveh nogah in eni nogi, • obvladajo pirouettes in tours, • spoznajo grand allegro, • utrjujejo ples na konicah prstov;
obvladujejo prostor;	<ul style="list-style-type: none"> • poznajo princip osmih točk in se gibljejo v celotnem prostoru v vseh smereh, • poznajo épaulement, • plešejo posamezno, v parih in v skupini;
oblikujejo izrazno moč;	<ul style="list-style-type: none"> • posnemajo in se izražajo s plesom, • samostojno razvijajo izrazno moč, glede na značaj plesa in glasbene spremljave;
ustvarjajo;	<ul style="list-style-type: none"> • sestavljajo preproste kombinacije korakov in jih povežejo v sklenjeno celoto, • doživljajo in ustvarjajo ples;
prepoznavajo plesne in glasbene sestavine ter spoznavajo plesno izrazoslovje;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo baletne in glasbene zakonitosti ter spoznanja uporabijo v praksi • spoznajo in uporabljajo strokovne izraze (terminologijo) za poimenovanje baletnih korakov in jih znajo zapisati. <p>Obsežnejši in zahtevnejši program:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznajo zgodovinski razvoj baletne umetnosti, • znajo kritično oceniti izvedbo baletnih korakov ali koreografij.
Dodatni pouk:	Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvin do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brezhibnega obvladovanja vsebin, predpisanih za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.

4 OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. RAZRED

Učenci razvijajo gibalno in plesno disciplino, razvijajo koordinacijo v gibanju ter telesno moč in gibljivost telesa – predvsem odprtost nog. Spoznavajo in utrjujejo osnovno baletno tehniko. Pri učencih spodbujamo plesno ustvarjalnost in vrednotenje plesa. Spodbujamo ozaveščanje dihanja v mirovanju in gibanju, usklajeno s plesom. Poudarek je na delu na sredini dvorane, tudi na tleh. Uporabljamo naravne pozicije.

Vaje na tleh:

- namenjene so krepitvi mišic in občutenju posameznega giba (stegovanju stopal in kolen, odpiranju v kolkih – en dehors, držanju hrbtnih mišic ...);
- sedeče pozicije (turški sed, sed na petah, bočni sed ...),
- gibanja po tleh (valjanje, kotaljenje ...),
- vaje za raztegovanje, odprtost nog, moč, obvladovanje hrbta.

Vaje pri drogu:

- demi plié v 1. in 2. poziciji,
- battement tendu vstran iz 1. pozicije,
- battement tendu naprej iz vzporedne in 1. pozicije,
- battement tendu pour pied (flex point) iz 1. pozicije vstran,
- battement jeté vstran iz 1. pozicije,
- battement jeté naprej iz vzporedne in 1. pozicije,
- dvigovanje na polprste,
- predklon.

Vaje na sredini:

- korake od droga prenesemo na sredino,
- pozicije rok (préparation, 1., 2. in 3.),
- preprosti port de bras,
- vaje za gibanje glave in oči,
- skoki z dveh na dve nogi, z dveh na eno nogo, z ene noge na dve, z ene na isto nogo in z ene na drugo nogo,
- échappé iz 1. v 2. pozicijo,
- temps levé sauté v 1. in 2. poziciji,
- chassé,
- obrati na obeh nogah,
- korakanje na polprstih in po petah,
- različna gibanja telesa (nihanje, zibanje ...; napeto – sproščeno ...; počasi – hitro ...),
- gibanje v prostoru (različne smeri in ravni, v različnih formacijah),
- razvijanje občutka za ritem, predtakt, fraze, z ene noge na dve, z ene na isto nogo in z ene na kontraste, akcente ...,
- ustvarjanje plesa in zvoka,
- vodena improvizacija,
- sestavljanje preprostih plesnih kompozicij na osnovi znanih plesnih oblik,

- razvijanje gibalnega in glasbenega spomina.
- Učitelj prilagodi zahtevnost sposobnostim učencev.

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

2. RAZRED

Vsebine 1. razreda razvijamo in pri tem stopnjujemo kompleksnost in osveščenost obvladovanja telesa ter spoznavanja, utrjevanja in uporabe tehnike. Poudarek je še vedno na delu na sredini dvorane, tudi na tleh. Uporabljamo naravne pozicije.

Vaje na tleh:

- višja zahtevnost vaj iz 1. razreda v sedečih in ležečih položajih,
- vaje za prehajanje s tal iz ležečega ali sedečega v stoječi položaj in obrnjeno,
- položaji joge za otroke s poudarkom na ravnotežju in dihanju.

Vaje pri drogu:

- utrjevanje vaj iz 1. razreda,
- demi plié v 3. poziciji,
- battement tendu iz 3. pozicije v vse smeri,
- passé par terre,
- battement jeté iz 3. pozicije v vse smeri,
- battement piqué iz 3. pozicije v vse smeri,
- battement soutenu à terre v stran,
- cou-de-pied,
- nagibi telesa v različne smeri.

Vaje na sredini:

- korake od droga prenesemo na sredino,
- port de bras (različna gibanja rok),
- in 2. port de bras,
- épaulement,
- skoki iz 1. razreda v vedno bolj odprti poziciji,
- changement de pieds v 3. poziciji,
- pas de bourrée,
- balancé,
- polka korak,
- spoznavanje osmih točk v prostoru ob različnem gibanju telesa, v različnih ravneh in formacijah,
- improvizacija – tema in variacija,
- uporaba rekvizitov,
- razvijanje muzikalnosti.

Učitelj prilagodi zahtevnost sposobnostim učencev.

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

3. RAZRED – osnovni program

Postopno vedno večji poudarek na odprtost nog (en dehors).

Vaje pri drogu:

- 5. pozicija nog,
- demi plié v vseh pozicijah,
- grand plié v 1. in 2. poziciji,
- battement tendu iz 1. in 5. pozicije en croix,
- battement tendu z demi plié iz 1. in 5. pozicije en croix,
- battement tendu avec accent,
- battement jeté iz 5. pozicije en croix,
- battement jeté piqué iz 5. pozicije en croix,
- rond de jambe par terre en dehors in en dedans,
- battement frappé en croix,
- battement fondu à terre en croix,
- battement soutenu na celem stopalu en croix,
- retiré,
- battement développé en croix,
- battement relevé lent en croix,
- grand battement en croix,
- relevé v 1., 2. in 5. poziciji,
- pas de bourrée na polprstih (s cou-de-pied).

Vaje na sredini:

- vse elemente, ki jih učimo pri drogu, razen relevé, postopno prenesemo na sredino,
- 3. port de bras,
- temps lié s port de bras naprej in nazaj.

Allegro:

- temps levé sauté v 1., 2. in 5. poziciji,
- changement de pieds v 5. poziciji,
- échappé iz 5. v 2. pozicijo.

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

3. RAZRED – obsežnejši in zahtevnejši program

Vaje pri drogu:

- 4. in 5. pozicija nog,
- demi plié v vseh pozicijah,
- grand plié v 1., 2. in 5. poziciji,
- battement tendu iz 1. in 5. pozicije en croix,
- battement tendu z demi plié iz 1. in 5. pozicije en croix,
- battement tendu avec accent,
- battement jeté iz 5. pozicije en croix,
- battement jeté piqué iz 5. pozicije en croix,
- rond de jambe par terre en dehors in en dedans,
- temps relevé par terre,
- rond de jambe en l'air en dehors in en dedans,
- battement frappé en croix,
- battement double frappé en croix,
- battement fondu à terre en croix,
- battement soutenu na celem stopalu en croix,
- petit battement sur le cou-de-pied,
- retiré,
- battement développé en croix,
- battement relevé lent en croix,
- grand battement en croix,
- relevé v 1., 2. in 5. poziciji,
- pas de bourrée na polprstih (s cou-de-pied),
- pas jeté.

Vaje na sredini:

- vse elemente, ki jih učimo pri drogu, razen relevé, postopno prenesemo na sredino,
- 3. port de bras,
- poze à terre: croisé, éffacé, la seconde, 1., 2. in 3. arabesque,
- temps lié s port de bras naprej in nazaj.

Allegro:

- temps levé sauté v 1., 2. in 5. poziciji,
- soubressaut,
- changement de pieds v 5. poziciji,
- échappé iz 5. v 2. pozicijo,
- assemblé,
- glissade.

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

4. RAZRED – osnovni program

Nadaljevanje učenja osnovnih elementov. V delo vključujemo delo na polprstih in s tem povečujemo moč nog.

Vaje pri drogu:

- 4. pozicija nog,
- grand plié v 5. poziciji,
- rond de jambe en l'air en dehors in en dedans,
- temps relevé par terre,
- battement double frappé en croix,
- battement fondu na 45° en croix,
- battement frappé na 45° en croix – proti koncu leta tudi na polprstih,
- battement double frappé na 45° en croix,
- petit battement sur le cou-de-pied,
- battement soutenu na 45° z zapiranjem v 5. pozicijo na polprste,
- battement développé passé,
- poze klasičnega baleta na 45°,
- préparation za pirouettes,
- echappé relevé v 2. pozicijo,
- demi detourné,
- coupé,
- pas jeté.

Vaje na sredini:

- vaje izvajamo v enakem vrstnem redu kot pri drogu,
- poze à terre: croisé, effacé, la seconde, 1., 2. in 3. arabesque,
- battement développé v effacé, croisé.

Allegro:

- soubressaut,
- assemblé,
- pas jeté,
- glissade,
- sissonne simple,
- pas chassé,
- pas de chat,
- pas de bourrée suivi.

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

4. RAZRED – obsežnejši in zahtevnejši program

Vaje pri drogu:

- grand plié v 4. poziciji,
- rond de jambe par terre en dehors in en dedans na demi plié,
- battement jeté balançoire,
- battement fondu na 45° en croix – proti koncu leta na relevé,
- grand battement piqué v vse smeri in en croix,
- battement frappé na 45° en croix – proti koncu leta tudi na polprstih,
- battement double frappé na 45° en croix – proti koncu leta tudi na polprstih,
- battement soutenu na 45° z zapiranjem v 5. pozicijo na polprste,
- rond de jambe en l'air en dehors in en dedans s préparation temps relevé 45°,
- petit battement sur le cou-de-pied na polprstih,
- battement développé passé,
- demi rond de jambe développé,
- poze klasičnega baleta na 45° – proti koncu leta tudi na 90°,
- préparation za pirouettes,
- attitude naprej,
- échappé relevé v 2. pozicijo,
- demi detourné,
- coupé.

Vaje na sredini:

- vaje izvajamo v enakem vrstnem redu kot pri drogu,
- poza écarté à terre,
- 1., 2. in 3. arabesque na 45° in 90°,
- battement développé v éffacé, croisé,
- grand battement v éffacé, croisé.

Allegro:

- pas jeté,
- sissonne simple,
- sissonne fermée vstran,
- pas chassé,
- pas de basque par terre,
- grand changement de pieds,
- pas de chat,
- pas de bourrée suivi.

Vaje na prstih:

- relevé 1., 2. in 5. poziciji,
- échappé v 2. pozicijo,
- pas de bourrée changé en dehors, en dedans,
- pas de bourrée suivi,
- glissade,
- assemblé,

- soussous.

Učenke vaje na prstih, odvisno od njihovih sposobnosti, izvajajo pri drogu, lahko pa tudi na sredini dvorane.

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

Prehod na višjo stopnjo:

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja morajo učenci na izpitu za 4. razred baleta pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih elementov plesa in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

5. RAZRED – osnovni program

Med seboj povezujemo različne položaje in gibe glave ter telesa v posameznih elementih in pozah. Poudarek je na izraznosti pozicij.

Vaje pri drogu:

- elementi pri drogu ostajajo v istem vrstnem redu in isti količini kot v četrtem razredu,
- grand plié v 4. poziciji,
- battement jeté balançoire,
- rond de jambe par terre en dehors in en dedans na demi plié,
- rond de jambe en l'air en dehors in en dedans s préparation temps relevé 45°,
- battement fondu na 45° en croix na relevé,
- battement double frappé na polprstih,
- petit battement na polprstih
- battement développé s plié,
- fouetté par terre 1\4 obrata,
- attitude naprej in nazaj,
- soutenu en tournant en dehors in en dedans,
- demi rond de jambe développé,
- grand battement piqué v vse smeri in en croix,
- tombé,
- detourné,
- préparation in pirouette iz 5. pozicije.

Vaje na sredini:

- vaje izvajamo v enakem vrstnem redu kot pri drogu, postopno dodamo polprste,
- poze klasičnega baleta na 90° (écarté na 45°),
- temps lié na 45°.

Allegro:

- temps levé na eni nogi – druga na cou-de-pied,
- temps levé arabesque,
- sissonne fermée vstran,
- pas de bourrée sans changé vstran in na effacé,
- pas de bourrée dessus-dessous,
- coupé,
- pas de chat,
- pas de basque par terre,
- pas emboîté na 45°.

Vaje na prstih:

- relevé 1., 2. in 5. pozicije,
- échappé v 2. poziciji,
- pas de bourrée changée en dehors, en dedans in suivi,
- glissade,
- assemblé,

- soussous.

Učenke vaje na prstih izvajajo pri drogu.

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

5. RAZRED – obsežnejši in zahtevnejši program

Vaje pri drogu:

- elementi pri drogu ostajajo v istem vrstnem redu in isti količini kot v četrtem razredu,
- battement fondu na 90°,
- battement double fondu,
- battement développé s plié,
- grand rond de jambe développé na 90° na celem stopalu,
- fouetté par terre 1/4 obrata,
- attitude nazaj,
- grand battement balançoire,
- soutenu en tournant en dehors in en dedans,
- préparation in pirouette iz 5. pozicije,
- tombé,
- detourné.

Vaje na sredini:

- vaje izvajamo v enakem vrstnem redu kot pri drogu,
- pirouette iz 4. in 5. pozicije,
- 4. in 5. port de bras,
- 4. arabesque à terre in 45°, postopno dodamo polprste,
- écarte 45° in 90°,
- temps lié na 45°.

Allegro:

- temps levé na eni nogi – druga na cou-de-pied,
- temps levé na arabesque,
- sissonne ouverte v vse smeri in poze 45°,
- double assemblé,
- échappé v 4. poziciji,
- pas de bourrée sans changée vstran in na effacé,
- pas de bourrée dessus-dessous,
- ballonné,
- coupé,
- grand échappé,
- pas emboîté na 45°,
- sissonne fermée naprej in nazaj,
- balancé en tournant.

Vaje na prstih:

- učenke vaje iz 4. razreda izvajajo na sredini, nove korake pa pri drogu oziroma glede na njihove sposobnosti tudi na sredini dvorane,
- échappé v 4. pozicijo,
- relevé sur un pied s plié v 2. poziciji,
- pas de bourrée,
- pas de bourrée suivi,

- pas de bourrée dessus-dessous,
- jeté,
- temps lié,
- relevé sur un pied iz 5. pozicije (druga noga na cou-de-pied).

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

6. RAZRED – osnovni program

Poudarek je na elementih, ki utrjujejo aplomb.

Vaje pri drogu:

- znanim elementom dodamo obrate,
- battement tendu pour batterie,
- grand rond de jambe développé na 90° na celem stopalu,
- battement double fondu,
- grand battement balançoire,
- plié-relevé z demi rond,
- battement soutenu na 90°.

Vaje na sredini:

- vaje izvajamo v enakem vrstnem redu kot pri drogu,
- battement tendu en tournant,
- battement jeté en tournant,
- tours lents v pozah na 45° en dehors in en dedans,
- 4. in 5. port de bras,
- 4. arabesque à terre in 45.

Allegro:

- pas de bourrée en tournant,
- double assemblé,
- échappé v 4. pozicijo,
- sissonne ouverte v vse smeri in poze 45°,
- sissonne fermée naprej in nazaj,
- balancé en tournant,
- ballonné,
- sissonne tombée,
- pas emboîté na cou-de-pied,
- balancé naprej in nazaj.

Vaje na prstih:

- učenke izvajajo vaje iz 5. razreda na sredini, nove korake pa pri drogu,
- échappé v 4. pozicijo,
- relevé sur un pied s plié v 2. poziciji,
- pas de bourrée,
- pas de bourrée suivi,
- pas de bourrée dessus-dessous ,
- jeté,
- temps lié,
- relevé sur un pied iz 5. pozicije (druga noga na cou-de-pied).

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

6. RAZRED – obsežnejši in zahtevnejši program

Poudarek je na elementih, ki utrjujejo aplomb. Nadaljujemo s pirouettes in drugimi obrati ter začnemo z batterie. Več pozornosti posvetimo izraznosti.

Vaje pri drogu:

- znanim elementom dodamo obrate,
- battement tendu pour batterie,
- flic-flac,
- plié-relevé v pozah na 90°,
- plié-relevé z demi rond,
- battement soutenu na 90°,
- battement développé ballotté,
- fouetté na 45° in 90° 1\4 obrata,
- grand battement développé,
- grand battement enveloppé.

Vaje na sredini:

- vaje izvajamo v enakem vrstnem redu kot pri drogu,
- battement tendu en tournant,
- battement jeté en tournant,
- rond de jambe par terre en tournant,
- temps lié v pozah na 90°,
- pirouettes iz 2. pozicije,
- préparation za grand tours iz 4. in 2. pozicije,
- tours lents v pozah na 90° en dehors in en dedans,
- 6. port de bras.

Allegro:

- pas de bourrée en tournant,
- pas de bourrée dessus-dessous en tournant,
- sissonne tombée,
- grand sissonne ouverte,
- pas emboîté na cou-de-pied,
- balancé naprej in nazaj.

Batterie:

- pas royal,
- entrechat – quatre,
- entrechat – trois (fakultativno),
- entrechat – cinq (fakultativno),
- échappé battu.

Vaje na prstih:

- učenke izvajajo vaje iz 5. razreda na sredini, nove korake pa pri drogu oziroma glede na njihove sposobnosti tudi na sredini dvorane,

- échappé en tournant,
- pas de bourrée en tournant,
- releve sur un pied iz 2. pozicije (druga noga na cou-de-pied),
- velike poze samo pri drogu,
- jeté fondu,
- emboité,
- glissade en tournant 1\4 obrata,
- soutenu en tournant,
- préparation za tour piqués en dedans,
- relevé na 45°.

STILNI PLESI

Stilni plesi so del pouka baleta v 6. razredu BŠ – 1 ura tedensko. So pomembna dopolnitev tako strokovnega kot tudi splošnega znanja učencev. Učenci se učijo osnovne korake in plese do renesanse in plese iz obdobja bidermajerja. Tako spoznavajo plesno osnovo, iz katere se je pozneje razvil balet, kar jim omogoča boljše razumevanje nastanka in razvoja baletne tehnike in njenih pravil.

Cilji

Učenci spoznavajo:

- začetke stilnih plesov, to je prvih družabnih plesov v Evropi,
- način življenja, običaje, kulturo, kostume in glasbo preteklih obdobj,
- takratno držo telesa in pravila za izvajanje teh plesov,
- poklone, ki so bistveni del stilnih plesov, in rekvizite, ki so potrebni za izvajanje teh plesov,
- odnos med oblačili in držo telesa.

Vsebine predmeta:

- renesančni pokloni,
- držanje krila oz. klobuka,
- preproste oblike basse danze,
- carole,
- rondo – razne oblike,
- bourrée – razne oblike,
- rigaudon,
- farandola,
- branle – razne vrste,
- contredanse,
- poloneza,
- valček,
- polka,
- galop,
- eccossaise,
- charleston.

Didaktična priporočila

Pouk stilnih plesov naj da učencem vpogled v oblikovne in izrazne prvine najstarejših, preprostih družabnih plesov in obdobje bidermajerja. Zgodovinske, biografske in druge podatke omejimo na minimum, ki je potreben za razumevanje dobe. Učenci naj spoznajo tudi francoske izraze za posamezne korake in ples. Učitelj v okviru predpisane snovi prilagaja pouk starostni stopnji učencev in številčnosti razreda. Pri pouku sodeluje tudi korepetitor.

Izpit:

Je skupinski in obsega vse sestavine učne ure. Vaje so sestavljene po učnem načrtu.

5 STANDARDI ZNANJA

Učenec pri predmetu balet dosega kakovost in obseg standardov znanja skladno z uresničevanjem učnega načrta in s svojimi sposobnostmi ter v skladu s številom ur pouka, ki jih opredeljujeta predmetnik in učni načrt.

Standardi znanja so vezani na operativne cilje – dejavnosti in vsebine. Vključujejo obvladovanje sklopov predpisanih vsebin v posameznih razredih na področju obvladovanja telesa in tehničnih prvin, natančnosti in zanesljivosti izvedbe, izraznosti, prikaza muzikalnosti, vzdržljivosti in koncentracije ter obsežnosti in zahtevnosti programa.

5.1 STANDARDI ZNANJA OB ZAKLJUČKU IZOBRAŽEVANJA

Osnovni program

Učenec:

- obvlada telo v odprtih pozicijah (en dehors),
- obvlada korake po programu,
- koordinira gibe v različnih tempih in kombinacijah,
- obvlada épaulements in gibanje v prostoru v vseh smereh,
- pleše samostojno, v paru ali skupini,
- interpretira kombinacije v skladu s koraki in glasbo,
- ples poveže z glasbo.

Obsežnejši in zahtevnejši program

Učenec:

- je sposoben dvigati nogi na 90°,
- obvlada obrate (tours) na eni nogi v pozah na 90°,
- obvlada pirouettes,
- samostojno poveže korake v krajše etude oz. koreografije (32 taktov),
- uporablja francosko baletno terminologijo,
- kritično vrednoti svoj ples, ples sošolcev in poklicnih plesalcev ter oceni baletno predstavo.

5.2 MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Minimalni standardi znanja opredeljujejo dosežke učenca, ki jih izkazuje za oceno zadostno (2). Vključujejo obseg in kakovost znanj, spretnosti in veščin, ki jih v skladu z operativnimi cilji (dejavnosti in vsebine) v učnem načrtu predmeta balet učenec razvija med šolskim letom in izkaže ob koncu šolskega leta ter so nujno predznanje za nadaljnje učenje v naslednjem razredu.

Za minimalni standard učenec izvaja vaje v omejenem obsegu in s pomanjkljivostmi ob izvedbi tehničnih prvin, pri koordinaciji, izkazovanju še zadovoljive telesne moči in gibljivosti v različnih tempih in kombinacijah, pri vajah na tleh, pri drogu in na sredini.

1. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvladuje svoje telo;
- v omejenem obsegu izvaja tehnične prvine;

- koordinira svoje telo;
- pokaže v gibanju telesno moč in gibljivost;
- obvlada etude na tleh, pri drogu in na sredini.

2. razred

Učenec še zadovoljivo:

- obvladuje svoje telo in načelo en dehors;
- obvladuje prostorsko orientacijo in telesno koordinacijo;
- izkaže telesno moč pri skokih;
- improvizira na temo ob večji pomoči dodatnih učiteljevih spodbud.

3. razred – osnovni program

Učenec še zadovoljivo:

- obvladuje telo in tehnične prvine;
- obvladuje pozicije nog in uporabo rok ter épaulement;
- koordinira telo v gibanju ter izkaže telesno moč pri dvigovanju nog;
- koordinira gibe v različnih tempih in kombinacijah.

3. razred – obsežnejši in zahtevnejši program

Učenec še zadovoljivo:

- obvladuje telo in tehnične prvine;
- obvlada pozicije nog in uporabo rok ter épaulement;
- koordinira telo v gibanju;
- izkaže telesno moč za pravilno in vedno višje dvigovanje nog;
- obvlada izvajanje etud v različnih tempih in kombinacijah.

4. razred – osnovni program

Učenec še zadovoljivo:

- obvladuje telo in tehnične prvine;
- izkaže telesno moč pri izvajanju korakov na polprstih;
- obvladuje telesno moč pri dvigovanju nog;
- zmore z učiteljevo pomočjo ustvarjati krajše plesne kombinacije.

4. razred – obsežnejši in zahtevnejši program

Učenec še zadovoljivo:

- obvladuje telo in tehnične prvine z nepopolno izvedbo korakov v odprtih pozicijah, slabšo telesno močjo in koordinacijo v različnih tempih ter kombinacijah;
- zmore z učiteljevo pomočjo še zadovoljivo ustvarjati krajše plesne kombinacije;
- še zadovoljivo obvlada osnovne korake na konicah prstov pri drogu (velja za dekleta).

5. razred – osnovni program

Učenec še zadovoljivo:

- obvladuje telo in tehnične prvine s slabšo izvedbo korakov v odprtih pozicijah v različnih tempih ter kombinacijah;
- koordinira telo v gibanju in izkaže še ustrezno telesno moč za izvajanje pirouettes;
- pleše samostojno, v paru ali skupini in interpretira različne kombinacije;
- obvlada osnovne korake na konicah prstov pri drogu (velja za dekleta).

5. razred – obsežnejši in zahtevnejši program

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada telo in tehnične prvine s slabšo izvedbo korakov v odprtih pozicijah;
- koordinira telo v gibanju in izkaže še ustrežno telesno moč za skoke;
- pleše samostojno, v paru ali skupini in interpretira različne plesne kombinacije;
- obvlada osnovne korake na konicah prstov pri drogu in na sredini (velja za dekleta).

6. razred – osnovni program

Učenec še zadovoljivo:

- obvlada telo, tehnične prvine in korake v odprtih pozicijah;
- izkaže telesno moč za skoke in poze klasičnega baleta na 90°;
- povezuje korake v kombinacije in koordinira telo v gibanju;
- uporablja francosko baletno terminologijo;
- izvaja korake na konicah prstov (velja za dekleta).

6. razred – obsežnejši in zahtevnejši program

Učenec še zadovoljivo:

- obvladuje telo in tehnične prvine, korake v odprtih pozicijah, koordinira telo v gibanju;
- izkaže telesno moč za zahtevnejše skoke;
- izvaja korake na konicah prstov (velja za dekleta);
- pravilno uporablja francosko baletno terminologijo;
- izkaže znanje nastopanja na odru in sposobnost pomnjenja koreografij;
- razume osnovne oblikovne in izrazne prvine stilnih plesov.

6 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učenje klasičnega baleta terja določeno zrelost učencev, razumevanje, predvsem pa telesno razvitost. Po izkušnjah in priporočilih je ta starost devet let in več. Kar se mlajši učenci naučijo ob igri in s ponavljanjem, lahko starejše naučimo na podlagi razumevanja, zato obiskovanje plesne vzgoje in pripravnice ni pogoj za učenje klasičnega baleta.

Za uspešno učenje klasičnega baleta je potreben preizkus učenčevih telesnih sposobnosti, kot so gibljivost sklepov in razteznost mišic. Zelo pomembni sta odprtost v kolkih in oblika stopala. Posebno pozorni moramo biti pri uvajanju učenja na konicah prstov. Razvitost in moč stopala pri enajstih, dvanajstih letih je porok, da stopala ohranijo normalno obliko.

Ura naj bo sestavljena iz ogrevanja, utrjevanja že znanih vsebin in usvajanja novih plesnih elementov. Konča naj se z ohlajanjem, sproščanjem in raztegovanjem. Na začetku učenja klasične tehnike je razmerje med vajami pri drogu in na sredini v korist prvih. Ko se dolžina vaje podaljša na dve šolski uri, je zaželeno, da vaje pri drogu trajajo največ 35 minut, da je dolžina vaj na sredini ravno tako 35 minut in da je vsaj 20 minut namenjenih skokom in delu na prstih. Vaje pri drogu v začetku izvajamo z obrazom proti drogu. Iste vaje lahko prenesemo od droga na sredino, vendar v lažjih in krajših oblikah. Na sredini moramo biti zelo pozorni na držo celega telesa in še posebej rok.

V obdobju nižje stopnje (od prvega do četrtega razreda) je težavnostna raven omejena na krajše plesne etude – tehnične vaje (16 do 32 taktov). Pomembno je, da na tej stopnji razvoja upoštevamo primerno stopnjo zahtevnosti tehničnega znanja in kompleksnost plesnih etud. V plesnih etudah uporabljamo 2/4 in 4/4 taktovski način, tempo je počasen, vendar prilagojen značaju etude.

V obdobju višje stopnje težavnostna raven določa tehnično obvladovanje plesnih etud (32 taktov). V plesnih etudah postopoma začnemo uporabljati tudi 3/4 taktovski način, tempo je hitrejši, prilagojen naj bo značaju etude.

Po izkušnjah in priporočilih se etude (vaje pri drogu, na sredini, skoki in vaje na konicah prstov) menjajo minimalno štirikrat v šolskem letu. Plesne koreografije na določeni stopnji naj temeljijo izključno na usvojenem znanju, opredeljenem v učnem načrtu posameznega razreda.

Pomembno je postopno usvajanje vsebin. Učenci spoznajo težje, nove korake pri drogu, kar jim daje občutek varnosti. Ko razumejo in obvladajo nove gibe, jih prenesemo na sredino. Čim prej dodamo tudi gibanje rok in glave, in ko ga obvladajo, ga povežemo s poljubnim drugim korakom. Sledi povezava z več koraki v vaji (kombinacija). Korake je smotrno povezovati v krajše plese.

Zaželeno je v pouk vključevati slovenske ljudske plese in njihove posebnosti, saj so otrokom blizu tako po melodiji, besedilu, ritmu kot po gibanju. Učence tudi spodbujamo, da samostojno oblikujejo plese in kombinacije korakov v sestavi kanona, idej (ABA), rondoja (ABACA) ali variacije (A, A1, A2).

Če je le mogoče, pri pouku občasno uporabljamo videokamero. Snemanje učnega procesa in predvajanje posnetka je za otroke koristno iz več razlogov. Privadijo se gledati sebe na posnetkih: ko vidijo, lažje razumejo naša navodila za pravilno gibanje, obenem pa se učijo izrazoslovja. Primerjanje različnih izvedb jim pomaga izoblikovati izhodišča za ocenjevanje lastnega plesa in plesa drugih, tudi

poklicnih plesalcev. Učitelji se morajo zavedati, da je spoštovanje učencev temelj za uspešno delo in da spodbude in pohvale pozitivno vplivajo na učenčevo motivacijo.

Dodatni pouk je od četrtega razreda naprej namenjen nadarjenim učencem, ki želijo poglobiti in utrditi znanja, pridobljena pri rednem pouku baleta. Pouk poteka v skupini, v kateri so lahko združeni učenci različnih razredov. Učitelj prilagaja zahtevnost posameznikom, vključenim v skupino.

7 IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

MATERIALNI POGOJI

Pouk poteka v učilnici za balet, ki mora biti ustrezno zračna in zvočno izolirana. Ob standardni učni opremi mora imeti še: klavir ali pianino ali digitalni klavir, avdiovizualne naprave z ozvočenjem, garderobe s sanitarijami za učence in učitelje.

POGOJI ZA VPIS

Za vpis je potreben preizkus sposobnosti in nadarjenosti. V prvi razred se praviloma vpišejo otroci, ki se vpisujejo v četrti razred osnovne šole. Za vpis v obsežnejši in zahtevnejši program sta potrebna še dodatni in temeljitejši preizkus sposobnosti in nadarjenosti učenca ter soglasje staršev.

PREVERJANJE IN OCENJEVANJE

Učitelj sproti preverja in ocenjuje napredovanje učenca. Ob koncu ocenjevalnega obdobja oblikuje oceno v skladu s cilji programa in s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.